

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۷

جمعه ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

سوالات آزمون

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۲۱	۳۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۶۶	۷۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه

۱- اگر سهمی $y = -2x^2 + ax + b$ محور تقارن خود را در نقطه‌ای به طول (-3) قطع کند و از نقطه $(4, -1)$ بگذرد، مجموع طول نقاط تقاطع سهمی و محور x ها کدام است؟

- (۱) ۶ (۲) $2\sqrt{6}$ (۳) $-2\sqrt{6}$ (۴) -6

۲- رأس سهمی $y = -\frac{1}{3}x(x-1) - 3$ کدام است؟

- (۱) $(-\frac{1}{2}, -\frac{13}{4})$ (۲) $(\frac{1}{2}, -\frac{35}{12})$ (۳) $(\frac{1}{2}, \frac{37}{12})$ (۴) $(-\frac{1}{2}, \frac{13}{4})$

۳- اگر کم‌ترین مقدار تابع $y = ax^2 - 3x + a + 2$ برابر با ۶ باشد، a کدام است؟

- (۱) $\frac{9}{2}$ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) ۹ (۴) ۱

۴- کدام یک از متغیرهای زیر نسبتی است؟

- (۱) کد ملی (۲) رتبه کنکور (۳) مدت زمان کلاس (۴) ساعت شروع جلسه

۵- در بررسی متغیرهای مختلف روی دانش‌آموزان یک مدرسه، کدام گزینه یک پارامتر است؟

- (۱) متوسط ساعات مطالعه دانش‌آموزان کلاس دهم (۲) بیشترین گروه خونی (۳) کم‌ترین نمره ریاضی دانش‌آموزان ممتاز (۴) متوسط وزن دانش‌آموزان

۶- برای بررسی میزان پیشرفت درسی دانش‌آموزان در ماه‌های مختلف سال، از کدام روش جمع‌آوری داده‌ها استفاده می‌شود؟

- (۱) مشاهده (۲) دادگان (۳) پرسش‌نامه (۴) مصاحبه

۷- اختلاف میانه و میانگین در داده‌های آماری زیر کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) صفر (۳) $0/01$ (۴) $0/1$

۸- جدول زیر مربوط به کارنامه یک دانش‌آموز است. معدل او چقدر است؟

ادبیات	عربی	زبان	فیزیک	ریاضی	درس
۲	۲	۲	۳	۳	ضریب
۱۵	۱۶	۱۷	۱۵	۱۰	نمره

(۱) $14/25$

(۲) $14/75$

(۳) $13/25$

(۴) $13/75$

۹- کدام شاخص مرکزی، برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری قابل اطمینان‌تر است؟

- (۱) میانه (۲) میانگین (۳) مُد (۴) داده دور افتاده

۱۰- اگر میانگین داده‌های x_1, x_2, \dots, x_n برابر با ۵ باشد، میانگین داده‌های $x_1 - 1, x_2 - 2, \dots, x_n - 10$ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) $0/5$ (۳) $-0/5$ (۴) ۱

۱۱- کدام گزینه در ارتباط با بازار نیروی کار صحیح است؟

- ۱) کارکرد بازار کار دقیقاً همانند بازار کالا و خدمات است؛ در این بازار تغییرات تقاضا از طریق تغییر قیمت (دستمزد) مشخص می‌شود.
- ۲) متقاضیان کار همان کارگران و کارمندانی هستند که به دنبال کار و شغل می‌گردند و حقوق دریافت می‌کنند.
- ۳) عرضه‌کننده در بازار کار همان صاحبان شرکت‌ها و کارآفرینان یا به عبارت دیگر کارفرمایان هستند که حقوق می‌پردازند.
- ۴) در صورتی که دستمزد بیش از حد مورد نظر کارفرما باشد، در بازار مازاد تقاضا ایجاد می‌شود و افراد زیادی بیکار می‌مانند.

۱۲- با توجه به اطلاعات موجود در جدول مقابل:

الف) شبه پول و ب) نقدینگی را حساب کنید.

۱) الف: ۲۵۰۰ ب: ۶۴۹۶

۲) الف: ۱۵۸۰ ب: ۵۸۸۶

۳) الف: ۱۵۸۰ ب: ۶۴۹۶

۴) الف: ۲۵۰۰ ب: ۵۸۸۶

چک پول	۴۸۰ واحد
سپرده‌های کوتاه‌مدت	۶۱۰ واحد
سپرده‌های غیردیداری	۱۵۸۰ واحد
سپرده‌های دیداری	۳۱۰ واحد
اسکناس	۳۱۵۰
مسکوکات	$\frac{۳}{۵}$ سپرده کوتاه‌مدت

۱۳- کدام گزینه پاسخ صحیحی به پرسش‌های زیر در ارتباط با تاریخچه اقتصادی ایران می‌دهد؟

الف) احکام اقتصادی طی ۷ قرن که زمان شکوفایی این تمدن بوده، پایه قواعد و مقررات اقتصادهای قرار گرفت.

ب) همزمان با رشد مطلوب کشورهای همسایه ایران، در زمان قاجار، وضعیت کشور ما به چه شکل بود؟

ج) موجب تسریع جریان توسعه اروپاییان در زمان صفویه شد.

۱) الف: اروپا - قاجار و پهلوی ب: در تلاش جهت پیدا کردن مسیر پیشرفت ج: استعمار

۲) الف: اروپا - قاجار و پهلوی ب: در تلاش جهت پیدا کردن مسیر پیشرفت ج: همکاری آن‌ها با هم

۳) الف: اسلام - موفق آسیای میانه ب: گرفتار ضعف ساختاری اقتصاد ج: استعمار

۴) الف: اسلام - موفق آسیای میانه ب: گرفتار ضعف ساختاری اقتصاد ج: همکاری آن‌ها با هم

۱۴- با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه نادرست می‌باشد؟

«سیاست‌های پولی، سیاست‌هایی است که دولت از طریق بانک مرکزی برای مدیریت حجم نقدینگی و حفظ ارزش پول اعمال می‌کند.»

۱) سیاست‌های پولی معمولاً به دو شکل انجام می‌شوند؛ سیاست‌های کاهش نقدینگی در گردش و سیاست‌های افزایش نقدینگی در گردش.

۲) به سیاست‌های کاهش نقدینگی، سیاست‌های انقباضی هم گفته می‌شود که در شرایطی به کار می‌رود که کشور بخواهد حجم پول در دسترس مردم را کاهش دهد.

۳) سیاست‌های افزایش نقدینگی یا همان سیاست‌های پولی انبساطی در شرایطی به کار گرفته می‌شود که کشور بخواهد پول بیشتری در دسترس مردم قرار دهد.

۴) سیاست‌های کاهش نقدینگی در گردش، در زمان رکود و سیاست‌های انبساطی پول در زمانی به کار می‌رود که کشور با تورم مواجه باشد.

۱۵- کدام عبارت‌های زیر در ارتباط با اقتصاد ایران در دوران پهلوی نادرست است؟

الف) ویژگی عمده این دوره، وابستگی اقتصادی به اروپا و آمریکا بوده است.

ب) گسترش مدارس و دانشگاه‌ها و بهبود نسبی بهداشت هم نتوانست اقتصاد ایران را از ضعف ساختاری برهاند.

ج) اجرای برنامه انقلاب سفید و همین‌طور واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان، آخرین صدمه را بر بدنه اقتصاد کشاورزی و روستایی زد.

د) ایجاد نظم نوین مالیاتی و همین‌طور شکل جدید بودجه‌بندی کشور و در نهایت بهبود، شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی در این دوران دیده می‌شود.

۴) الف - ج

۳) ب - د

۲) ب - ج

۱) الف - ب

۱۶- کدام گزینه پاسخ صحیحی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) پشتوانه نخستین اسکناس‌ها چه بود؟

(ب) مسئولیت اجتماعی مردم در برابر فقر چیست؟

(ج) کدام‌یک، از هزینه‌های ایستادن در مقابل قدرت‌های جهانی نیست؟

(۱) الف: طلا و نقره نزد صرافان ب: تأسیس سازمان‌های خیریه ج: تبدیل شدن به مزرعه‌ای از گاوهای شیرده

(۲) الف: دولت‌ها و طلا و نقره‌شان ب: مصرف بیشتر جهت افزایش تولید ج: تبدیل شدن به مزرعه‌ای از گاوهای شیرده

(۳) الف: دولت‌ها و طلا و نقره‌شان ب: مصرف بیشتر جهت افزایش تولید ج: افزایش تحریم‌ها، دشمنی‌ها و سنگ‌اندازی‌ها

(۴) الف: طلا و نقره نزد صرافان ب: تأسیس سازمان‌های خیریه ج: افزایش تحریم‌ها، دشمنی‌ها و سنگ‌اندازی‌ها

۱۷- کدام عبارت‌ها از تفاوت‌های اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی به شمار می‌روند؟

(الف) اقتصاد مقاومتی به معنای قطع ارتباط و استقلال اقتصادی به معنای ارتباط منطقی با سایر کشورها است.

(ب) اقتصاد مقاومتی مفهومی کلی‌تر از استقلال اقتصادی است.

(ج) اقتصاد مقاومتی به مفهوم آسیب‌ناپذیری اشاره دارد، اما استقلال اقتصادی وابسته نبودن را هدف می‌گیرد.

(د) اقتصاد مقاومتی برای موفقیت کشور لازم است اما استقلال اقتصادی واجب نیست.

(۱) الف - ب

(۲) ب - ج

(۳) ج - د

(۴) الف - د

۱۸- نرخ cpi در کشور X در سال گذشته ۱۸٪ بوده است. اگر کالایی که جزئی از سبد بازار است، در انتهای سال گذشته قیمتی

معادل ۲,۱۲۴,۰۰۰ تومان داشته باشد؛ قیمت آن در ابتدای سال کدام‌یک بوده است؟

(۱) ۱,۹۵۳,۵۰۰

(۲) ۱,۰۱۰,۰۰۰

(۳) ۱,۸۰۰,۰۰۰

(۴) ۱,۷۶۳,۰۰۰

۱۹- کدام گزینه به دو پرسش زیر پاسخ درستی می‌دهد؟

(الف) چه وضعیتی منجر به تعریف فقر نسبی شده است؟

(ب) وسعت و پهناوری ایران در گذشته‌های دور منجر به چه چیزی شده است؟

(۱) الف: تفاوت معیارهای افراد در فقیر شمردن یا نشماردن خود ب: جایگاه اقتصادی ویژه ایران در دوران باستان

(۲) الف: دشواری تعریف فقر مطلق ب: جایگاه اقتصادی ویژه ایران در دوران باستان

(۳) الف: دشواری تعریف فقر مطلق ب: جلوه‌های پیشرفت که از آن دوران باقی مانده است.

(۴) الف: تفاوت معیارهای افراد در فقیر شمردن یا نشماردن خود ب: جلوه‌های پیشرفت که از آن دوران باقی مانده است.

۲۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) در نیمه اول حکومت صفویه، هماهنگی مناسبی میان لایه‌های دینی و فرهنگی با اقتصاد یکپارچه کشور وجود داشت.

(ب) رشادت مردم مسلمان ایران ثابت کرده است که به وسیله قدرتشان هرگاه به هر جایی که خواسته‌اند، رسیده‌اند.

(ج) کمبود عرضه نسبت به تقاضا یکی از دلایل اصلی رکود و تورم به شمار می‌رود.

(د) جمعیت فعال کشور متشکل از همه افرادی است که مثبت ۱۵ سال سن دارند.

(۱) ص - ص - ص - ص

(۲) غ - غ - غ - غ

(۳) غ - غ - ص - ص

(۴) ص - ص - غ - غ

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- ویژگی «ایجاز و اختصار در لفظ و معنا» و «حذف افعال به قرینه» به ترتیب در نثر کدام دوره‌ها برجسته‌تر است؟
 (۱) سامانی - سامانی
 (۲) غزنوی و سلجوقی - سامانی
 (۳) غزنوی و سلجوقی - غزنوی و سلجوقی
 (۴) سامانی - غزنوی و سلجوقی
- ۲۲- معنی و نوع فعل «رفتی» در بیت «بدان زمانه ندیدی که در جهان رفتی / سرودگویان، گویی هزارستان بود» با کدام گزینه هم‌خوانی دارد؟
 (۱) رفتی و هم‌چنان به خیال من اندری
 (۲) دمی نشست و رفتی، ولی به محفل ما
 (۳) دل تنگم که از این پیش به هر کس رفتی
 (۴) دلم ربودی و تا رفتی از برابر من
- ۲۳- با توجه به ردیف و قافیه، کدام گزینه از «سبک خراسانی» دورتر است؟
 (۱) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود
 (۲) ملکها، جشن مهرگان آمد
 (۳) بی روی تو مژگان چه نگارد به سرانگشت؟
 (۴) این جهان پاک خواب‌کردار است
- ۲۴- پیام اصلی ابیات زیر در کدام گزینه به خوبی بازگو شده است؟
 «تو رودکی را، ای ماه‌رو، کنون بینی
 بدان زمانه ندیدی که در جهان رفتی
 سرودگویان، گویی هزارستان بود»
 (۱) زیبایی وصف‌ناپذیر معشوق (۲) توصیف طبیعت فصل بهار (۳) ناپایداری دنیا (۴) دعوت به سفر و کسب تجربه
- ۲۵- در همهٔ گزینه‌ها، از میان ویژگی‌های شعر خراسانی، «توصیف ملموس طبیعت» نمایان است، به جز
 (۱) شکفته لالهٔ نعمان، به سان خوب‌خساران
 (۲) شقایق‌های عشق‌انگیز، پیشاپیش طاووسان
 (۳) دبیران‌اند پنداری به باغ اندر، درختان را
 (۴) خداوندی که نام اوست، چون خورشید گسترده
- ۲۶- در کدام عبارت آرایهٔ «ترصیع» به کار رفته است؟
 (۱) شرط مودت نباشد به اندیشهٔ جان، دل از مهر جانان برگرفتن.
 (۲) ای کریمی که بخشندهٔ عطایی و ای حکیمی که پوشندهٔ خطایی.
 (۳) عقل نفیست را چه شد تا نفس خسیس غالب آمد؟
 (۴) چون عاشق و معشوقی در میان آمد، مالک و مملوک برخاست.
- ۲۷- در کدام گزینه «موازنه» وجود ندارد؟
 (۱) مرگ این را هلاک و آن را برگ
 (۲) ز دو دیده خون‌فشانم ز غمت شب جدایی
 (۳) هم‌چو اسکندری به یمن بقا
 (۴) ای مهر تو در دل‌ها وی مهر تو بر لب‌ها
- ۲۸- در کدام بیت آرایهٔ «ترصیع» دیده نمی‌شود؟
 (۱) رفت ولی زحمت پایی نداشت
 (۲) ای همه هستی ز تو پیدا شده
 (۳) نسخ کن این آیت ایام را
 (۴) خنده به غم‌خوارگی لب کشاند
 زهر آن را غذای و این را مرگ
 چه کنم؟ که هست این‌ها گل‌باغ آشنایی
 هم‌چو پیغمبری به حسن خصال
 وی شور تو در سرها وی سر تو در جان‌ها
 جست ولی رخصت جای نداشت
 خاک ضعیف از تو توانا شده
 مسخ کن این صورت اجرام را
 زهره به خنیاگری شب نشاند

۲۹- در کدام عبارت آرایه «موازنه» به کار رفته است؟

- ۱) آسیاسنگ زیرین متحرک نیست، لاجرم تحمّل بار گران همی‌کند.
- ۲) چندان که در محافل دانشمندان نشست، زبان سخن بیستی.
- ۳) اگر این، نادان نبودی، کار وی با نادانان بدین جا نرسیدی.
- ۴) قدمی در راه خدا ننهند و درمی بی مَن و آذی ندهند. (مَن: مِت / آذی: آزار)

۳۰- در کدام گزینه به علامت هجاهای بیت زیر اشاره شده است؟

- «دو چشمم خیره ماند از روشنائی ندانم قرص خورشید است یا رو»
- ۱) U--- U--- U (۱) ۲) U--- U--- U (۲)
- ۳) U--- U--- U (۳) ۴) UU-- UU- U- U (۴)

۳۱- با توجه به وزن و ترتیب هجاها با واژه‌های کدام گزینه می‌توان جاهای خالی بیت زیر را کامل کرد؟

- «گرم عذاب به داغ و درد»
- ۱) بکنی - فراق ۲) نمایی - جدایی
- ۳) کنی - تنهایی ۴) کشیدی - گرفتارم

۳۲- کدام یک از ابیات با نمودار هجایی زیر مطابقت دارد؟

«U--- U--- U--- U---»

- ۱) از ما زمانی یاد کن ویران دلی آباد کن
- ۲) گر عاشق و مست دوزخی خواهد بود
- ۳) از می عشق ریخته بر دل آدم اندکی
- ۴) گلگشت باغ می‌کند امروز سرو من

۳۳- نمودار هجایی کدام مصراع نادرست است؟

- ۱) با هر که وفا کنم به دردم دارد: U- UU- U- UU- U- UU-
- ۲) دل سوخت تو راه، مرا جگر سوخت: U- UU- U- UU- U- UU-
- ۳) چرا از روی آن دلبر جدایم: U- UU- U- UU- U- UU-
- ۴) بر چهره آفتاب حالت: U- UU- U- UU- U- UU-

۳۴- کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی کم‌تری دارد؟

- «مرا بسود و فروریخت هرچه دندان بود»
- ۱) زان رخ مناز چندین، دانی که در جوانی
 - ۲) گل‌های نوبهار و جوانی خزان شدند
 - ۳) ز موج اشک آخر پای در زنجیر خواهم شد
 - ۴) دریاب که ایام گل و صبح جوانی

۳۵- کدام گزینه با ابیات زیر تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- «مهتری گر به کام شیر در است
یا بزرگی و عزّ و نعمت و جاه»
- ۱) غرّه مشو به روز توانایی
 - ۲) از بلندی پاینده هست
 - ۳) در ترقّی ست کار ما در عشق
 - ۴) از دست‌بوس میل به پابوس کرده‌ای
- شو، خطر کن ز کام شیر بجوی
یا چو مردانست مرگ رویاروی»
- کآخر ضعیفی است توانا را
نردبان سراز بام دولت را
بلکه اخلاص شد ریا در عشق
خاکت به سرا ترقّی معکوس کرده‌ای

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الصحیح فی الترجمة أو المفهوم أو المفردات (۴۱ - ۳۶):

۳۶- «الهرباء ذات عيون متحركة تُديرها في اتجاهات مختلفة دون أن تُحرك رأسها.»:

- ۱) آفتاب پرست، دارای چشمی متحرک است که آن را در جهات مختلفی می چرخاند، بدون این که سرش تکان بخورد.
- ۲) جغد، دارای چشم های متحرکی است که آن را در جهت های گوناگونی می چرخاند، بدون این که سرش را تکان دهد.
- ۳) آفتاب پرست، دارای چشمان متحرکی است که آن را بدون این که سرش را تکان دهد، در جهت های گوناگونی می چرخاند.
- ۴) آفتاب پرست ها، دارای چشمان متحرکی هستند که آن را بدون این که سرشان تکان بخورد، در جهت های مخالفشان می چرخاند.

۳۷- «على رأيك أيمكن أن يأتي يوم نرى فيه تمتع البشر من هذه المعجزة البحرية في إنارة المدن؟»:

- ۱) به نظر شما چگونه ممکن است که روزهایی بیاید که در آن، بهره مندی انسان ها از آن معجزه دریا در زیباسازی کشورها را ببینیم؟
- ۲) به نظر شما آیا امکان دارد که روزی بیاید که در آن بهره مندی بشر را از این معجزه دریایی در نورانی کردن شهرها ببینیم؟
- ۳) به نظرت آیا ممکن است که روزی بیاید که در آن، بهره مندی بشر از این معجزه آبی را در نورانی کردن کشورها ببینیم؟
- ۴) به نظر تو آیا امکان دارد که روزگاری بیاید که در آن، بهره مندی انسان ها را از این معجزه دریا در زیباسازی شهرها ببینیم؟

۳۸- «ما أجمل بلدكم! فإنّ المناطق الخلابة و المعالم الثقافية كثيرة فيه و صناعاته اليدوية تجذب السائحين.»:

- ۱) شهرتان چه زیباست! به درستی که منطقه های جذاب و آثار فرهنگی در آن بسیار است و صنایع دستی اش، گردشگران را جذب می کند.
- ۲) شهرتان چه زیباست! همانا مناطق جذاب و آثار تاریخی در آن بسیار است و صنایع دستی گردشگر را جذب می کند.
- ۳) کشور ما زیباست، به درستی که منطقه های سرسبز و آثار فرهنگی در آن زیاد است و صنایع هنری اش گردشگران را جذب کرده است.
- ۴) شهرشان زیبا نیست! همانا مناطق سرسبز و آثار تاریخی در آن اندک است و صنایع دستی آن گردشگران را جذب نمی کند.

۳۹- عین الخطأ:

- ۱) من طلب شيئاً و جدّ و جدّ: هر که چیزی را جست و تلاش کرد، (آن را) یافت.
- ۲) ذلك الغراب حدّر بصوته الحيوانات عند الخطر فابتعدت عنه: آن کلاغ با صدای خود به حیوانات هنگام خطر هشدار داد، پس از آن دور شدند.
- ۳) إشتريت أربع و عشرين بطاقة بريدية عند حفلة ميلادي: زمان جشن تولدم بیست و چهار کارت پستال خریدم.
- ۴) ذلك الكهف من أطول كهوف شاهدهتها حتى الآن: آن آبشار از طولانی ترین آبشارهایی است که تاکنون دیده ام.

۴۰- ميّز الأقرب من المفهوم: «سيد القوم خادمهم في السفر.»

- ۱) «يريد الله بكم اليسر»
- ۲) «لا أملك لنفسي نفعاً و لا ضرراً إلا ماشاء الله»
- ۳) قوم و خویش گوشت هم را می خورند ولی استخوان هم را دور نمی اندازند.
- ۴) أحبّ عباد الله إلى الله أنفعهم لعباده!

۴۱- عین الخطأ في تعيين الجمع للمفردات التالية:

۱) زیت: زُيوت	۲) دولة: دُول
۳) شاطی: أشطاء	۴) ذئب: أذئاب

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۴۵ - ۴۲):

۴۲- ما هو الترتيب الصحیح الكلمات حتى تُصبح جملة كاملة؟

- ۱) نذهب - لزيارة - سلمان - مرقد - الفارسي.
- ۲) قد - أنشد - شاعران - فصيدتين - كبيران - مشاهدتهما - عند.
- ۳) لا - يذهب - إلى - المدائن - إلا - قليل - من - الزوار.
- ۴) إن - طاق - كسرى - أحد - الملوك - قصور - الساسانيين.

۴۳- «کم صيفاً جاء إلى بيتكم في اليوم الذي نزل المطر فيه هذا الأسبوع؟» كم اسماً مبنياً في العبارة؟

- (۱) خمسة
(۲) أربعة
(۳) ستة
(۴) ثلاثة

۴۴- أعرّب الكلمتين المعيّنتين في العبارة التالية: «المؤمنون قد زُيّنوا المسجدين في قريتنا ليوم العيد.»

- (۱) مبتدا و مرفوع به واو - فاعل و منصوب به كسره
(۲) مبتدا و مرفوع به واو - مفعول و منصوب به ياء
(۳) فاعل و مرفوع به واو - مفعول و منصوب به ياء
(۴) مبتدا و منصوب به فتحه - مفعول و منصوب به كسره

۴۵- ميّز الخطأ في تعيين الإعراب للكلمات المعيّنة في العبارات التالية:

- (۱) قد قرأت من هذا الكتاب أربعين صفحة! مفعول و منصوب به ياء
(۲) تلميذتان من مدرستنا فائزتان في المسابقات العلمية! فاعل و مرفوع به الف
(۳) إذا قُصدت نفسك المعصية فاذكّر الله ذكراً! فاعل و مرفوع به ضمّه
(۴) إنّ الأعداء قتلوا الإمام الحسين عطشاناً! مفعول و منصوب به فتحه

تاریخ

- ۴۶- چه کسی قبیله‌های پارسی ناراضی از سلطهٔ مادی‌ها را متحد ساخت؟
 (۱) دهیوک (۲) ههوخشتر (۳) کورش دوم (۴) داریوش بزرگ
- ۴۷- همهٔ موارد زیر در دوران اردشیر دوم به وقوع پیوستند؛ به جز:
 (۱) تفرقهٔ درونی در خاندان هخامنشی (۲) خارج شدن مصر از سیطرهٔ هخامنشیان
 (۳) لشکرکشی به یونان و تصرف آتن (۴) شورش کورش کوچک در آسیای صغیر
- ۴۸- عبارتهای زیر به ترتیب، مربوط به دوران کدام پادشاهان اشکانی است؟
 الف) رسیدن قلمرو اشکانیان به نهایت وسعت خود
 ب) توسعهٔ روابط تجاری ایران و چین با تکمیل جادهٔ ابریشم
 ج) تبدیل سلسلهٔ اشکانیان از یک حکومت محلی به پادشاهی قدرتمند
 (۱) مهرداد دوم - مهرداد یکم - مهرداد یکم (۲) مهرداد یکم - مهرداد دوم - مهرداد دوم
 (۳) مهرداد یکم - مهرداد دوم - مهرداد دوم (۴) مهرداد دوم - مهرداد دوم - مهرداد یکم
- ۴۹- چرا حکومت اشکانی در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید؟
 (۱) موفق نبودن در برابر مشکلات داخلی (۲) شکست آخرین پادشاه اشکانی (اردوان چهارم) از رومیان
 (۳) گسترش قلمرو به سمت شرق و غفلت از مناطق غربی کشور (۴) جنگ‌های پیاپی با امپراتوری روم در غرب و نیز درگیری‌های نظامی در شرق
- ۵۰- ارشک بر فرمانروای سلوکی در کدام ناحیه شورید؟
 (۱) ناحیه‌ای حوالی دامغان کنونی (۲) ناحیه‌ای در حوالی قوچان امروزی
 (۳) تیسفون در نزدیکی بغداد (۴) انطاکیه در شمال سوریه
- ۵۱- کدام عبارتها دربارهٔ مزدک نادرست هستند؟
 الف) در اوایل پادشاهی قباد، با هدایت خسرو به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد.
 ب) پیروان خود را به ستیز با طبقات بالا و پادشاه تشویق کرده بود.
 ج) قباد برای حفظ موقعیت خود، با مخالفان مزدک همراهی کرد.
 د) جنبش او، جنبشی اجتماعی و اقتصادی بود.
 (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د
- ۵۲- نظام سیاسی، اداری که داریوش یکم ایجاد کرد به چند بخش تقسیم می‌شد و تشکیلات اداری مرکزی هخامنشیان دارای چند جزء اصلی بود؟ (به ترتیب از راست به چپ)
 (۱) ۴ - ۳ (۲) ۲ - ۳ (۳) ۲ - ۴ (۴) ۳ - ۳
- ۵۳- پیشینهٔ صحراگردی از دلایل توانمندی سواره‌نظام کدام حکومت بود؟
 (۱) سلوکیان (۲) اشکانیان (۳) مادی‌ها (۴) ساسانیان
- ۵۴- همهٔ موارد زیر دربارهٔ سپاه و جنگ‌افزارهای اشکانیان بیان شده‌اند؛ به جز:
 (۱) مهم‌ترین جنگ‌افزارشان، تیر و کمان و نیزه بود.
 (۲) با استفاده از صدای طبل در دل دشمن وحشت ایجاد می‌کردند.
 (۳) به تدریج، سواره‌نظام دارای سلاح سنگین نیز تشکیل دادند که مجهز به زره و کلاه خود بود.
 (۴) اصلی‌ترین بخش این سپاه را سواره‌نظام سنگین اسلحهٔ زره‌پوش تشکیل می‌داد که به آن آسواران گفته می‌شد.
- ۵۵- کدام حکومت با استفاده از نیروی دریایی، خلیج عدن را به تسلط خود درآورد و این اقدام توسط چه کسی انجام شد؟
 (۱) هخامنشیان - داریوش یکم (۲) ساسانیان - خسروانشیروان
 (۳) هخامنشیان - اردشیر دوم (۴) ساسانیان - اردشیر بابکان

۵۶- در ایران بیشتر بارش‌ها در می‌بارد؛ از این‌رو در این دوره، میزان آبدهی رودها است.

- (۱) اواخر پاییز تا اوایل بهار - اوایل - کم‌تر
(۲) اوایل بهار تا اواخر پاییز - اوایل - بیشتر
(۳) اوایل بهار تا اواخر پاییز - اواخر - بیشتر
(۴) اواخر پاییز تا اوایل بهار - اواخر - کم‌تر

۵۷- به ترتیب، کدام رودها از سمت «جنوب» و «جنوب غربی» به دریای خزر می‌ریزند؟

- (۱) اترک و هراز - ارس و گرگان
(۲) ولگا و اورال - ارس و اترک
(۳) هراز و سفیدرود - کورا و ارس
(۴) سفیدرود و ارس - اترک و کورا

۵۸- کدام گزینه درباره «بزرگ‌ترین دریاچه داخلی ایران» صحیح است؟

- (۱) آن را با نام‌هایی چون چیچست و اشک داغی نیز می‌شناسند.
(۲) این دریاچه فصلی و آب آن شور است.
(۳) سطح آب آن از سطح آب‌های آزاد جهان، حدود ۲۸ متر پایین‌تر است.
(۴) از نظر شرایط آب و هوایی، جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور است.

۵۹- با توجه به اطلاعات داده‌شده، نرخ رشد مطلق جمعیت این کشور حدوداً چند درصد است و

این کشور مهاجرپذیر است یا مهاجرفرست؟

میزان موالید	۱,۷۶۱,۹۲۱
میزان مرگ و میر	۴۰۲,۱۱۱
جمعیت کل	۶۹,۸۶۷,۴۰۲
جمعیت مهاجر ورودی	۱۰۷,۸۹۰
جمعیت مهاجر خروجی	۴۲۱,۵۹۰

- (۱) مهاجرفرست - ۲/۳
(۲) مهاجرپذیر - ۱/۵
(۳) مهاجرفرست - ۱/۵
(۴) مهاجرپذیر - ۲/۳

۶۰- در بررسی‌های مطالعات جمعیتی، کدام عامل مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه بر شمرده شده است؟

- (۱) حرکت هرم سنی کشور به سمت سالمندی
(۲) مهاجرت گسترده روستاییان به شهرها و زوال کشاورزی
(۳) به هم خوردن تعادل ترکیب جنسیتی جمعیت کشور
(۴) بی‌توجهی به سیاست‌های کنترل جمعیت

۶۱- سیستم‌های به علت ناشی از به سرزمین مهاجرت کردند.

- (۱) نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - اصلاحات ارضی - گرگان
(۲) خشک شدن منابع آب منطقه - خشکسالی - خراسان
(۳) نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی - کم‌آبی - خراسان
(۴) خشک شدن منابع آب منطقه - بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند - گرگان

۶۲- کدام عبارت درباره تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران پیش از اسلام نادرست است؟

- (۱) سابقه تقسیمات کشوری به پیش از ورود آریایی‌ها به فلات ایران باز می‌گردد.
(۲) داریوش اول هخامنشی، کشور را به سی شهری تقسیم کرد و بر هر یک مأمورینی گذاشت.
(۳) در دوران سلوکیان، کشور به ۷۲ بخش تقسیم می‌شد.
(۴) تقسیمات کشوری عصر هخامنشی، در دوره حکومت اشکانیان ادامه داشت.

۶۳- کدام گزینه، تقسیمات کشوری در دوره ساسانی را (به ترتیب از بزرگ‌ترین به کوچک‌ترین) به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) سرزمین - خوره - ایالت - رستاک
(۲) خوره - استان - تسوج - دهستان
(۳) خوره - رستاک - ایالت - تسوگ
(۴) سرزمین - خوره - تسوگ - رستاک

۶۴- چهار ایالت اصلی دوره قاجاریه کدام است؟

- (۱) تهران - کرمان و فارس - خراسان - سیستان و بلوچستان
(۲) تهران - آذربایجان - خراسان - فارس و بنادر
(۳) آذربایجان - فارس و بنادر - کرمان و بلوچستان - خراسان و سیستان
(۴) آذربایجان - سیستان و بلوچستان - خراسان - کرمان

۶۵- از جمله اهداف تقسیم کشور به واحدهای کوچک‌تر کدام است و این تقسیمات متناسب با چه عاملی تغییر می‌کند؟

- (۱) تأمین نیازهای مردم - میزان رشد مطلق جمعیت
(۲) عرضه خدمات مناسب‌تر - موقعیت و زمان
(۳) حفظ نظم و امنیت کشور - تصمیمات سیاسی حکومت
(۴) اداره بهتر کشور - عوامل طبیعی و انسانی

DriQ.com

۶۶- به ترتیب در ارتباط با «روش‌های پیشگیری و کنترل کزروی‌های اجتماعی» و نیز در رابطه با «جهان اجتماعی و تأثیر آن در زندگی اجتماعی»، کدام گزینه درست نیست؟

- ۱) تشویق و پاداش - هر جهان اجتماعی، برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد.
- ۲) تبلیغ و اقناع - هر فرد در یک جهان اجتماعی متولد می‌شود که به وسیله نسل‌های قبل از او ایجاد شده است.
- ۳) ارزش و هنجار - هر جهان اجتماعی، مجموعه‌ای از عقاید و ارزش‌هاست که شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.
- ۴) تنبیه و مجازات - ممکن است برخی انسان‌ها، هویتی را که جهان اجتماعی برای آن‌ها در نظر گرفته است، نپذیرند.

۶۷- به ترتیب هر یک از عبارات‌ها یا گزاره‌های زیر، بیانگر کدام مفهوم می‌باشد؟

- طی شدن مسیری برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد

- دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

- مربوط به فرهنگ‌هایی با ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتر و سازگارتر با فطرت آدمیان

- پس از تولد هر فرد، او را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد.

۱) کنترل اجتماعی - امر به معروف و نهی از منکر - تشویق و پاداش - نهاد اجتماعی

۲) جامعه‌پذیری - امر به معروف و نهی از منکر - قدرت اقناع - جهان اجتماعی

۳) جامعه‌پذیری - اقناع و تبلیغ - تشویق و پاداش - نهاد اجتماعی

۴) کنترل اجتماعی - اقناع و تبلیغ - قدرت اقناع - جهان اجتماعی

۶۸- جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد، بخشی از او را تعیین می‌کند و برای او، ویژگی‌هایی متناسب با که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد. در این زمینه می‌توان به برای نوزادان اشاره کرد. این جهان برای اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد نیز با که در می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهانی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

۱) موقعیت اجتماعی - موقعیتی - صدور کارت واکسن - نظارت و کنترل اجتماعی - تشویق و پاداش‌هایی - خانواده

۲) هویت اجتماعی - جامعه‌ای - صدور کارت واکسن - بقا و تداوم - آموزش‌های اساسی و ماندگاری - مدرسه

۳) موقعیت اجتماعی - جامعه‌ای - صدور شناسنامه - نظارت و کنترل اجتماعی - تشویق و پاداش‌هایی - مدرسه

۴) هویت اجتماعی - موقعیتی - صدور شناسنامه - بقا و تداوم - آموزش‌های اساسی و ماندگاری - خانواده

۶۹- به ترتیب، در ارتباط با «تحرك میان‌نسلی»، کدام یک از عبارات‌های زیر درست نیست و در کدام دسته از جوامع زیر، هویت دینی و معنوی افراد، نمی‌تواند در جامعه آشکار شود؟

۱) مدیر بخش شدن کارگر کارخانه پس از ادامه تحصیل - جوامعی که بر مدار ارزش‌های دنیوی و سکولار شکل می‌گیرد.

۲) تحرك اجتماعی یک فرد نسبت به والدینش - جوامعی که بر مدار ارزش‌های نژادی به رسمیت شناخته می‌شود.

۳) مدیر کل شدن فرزند یک کارگر روستایی - جهانی که براساس ارزش‌های اقتصادی شکل می‌گیرد.

۴) پزشک شدن فرزند یک کارمند ساده پس از تلاش زیاد - جهانی که در آن، ابعاد متعالی و الهی انسان به رسمیت شناخته می‌شود.

۷۰- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- اگر تغییرات هویتی افراد، بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد، به کدام آسیب منجر می‌شود؟

- به جامعه‌ای که صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرك اجتماعی صعودی را فراهم آورد، چه می‌گویند؟

- در کدام جوامع، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت؟

- افراد در بدو تولد، کدام نوع هویت خود را به صورت انفعالی در محیط خانواده می‌پذیرند؟

۱) تعارض فرهنگی - انسداد اجتماعی - نظام‌های سرمایه‌داری - هویت اجتماعی انتسابی

۲) بحران هویت جهان اجتماعی - جامعه آپارتاید - نظام‌های سرمایه‌داری - هویت اجتماعی اکتسابی

۳) تعارض فرهنگی - جامعه آپارتاید - جوامع فئودالی غربی - هویت اجتماعی انتسابی

۴) بحران هویت جهان اجتماعی - انسداد اجتماعی - جوامع فئودالی غربی - هویت اجتماعی اکتسابی

۷۱- به ترتیب، جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را چه می‌گویند و در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی فرد را تغییر ندهد، چه نوع تحرکی اتفاق می‌افتد و اگر فرزند یک کفاش، مدیر کل یک اداره شود چه نوع تحرکی رخ خواهد داد؟

(۱) هویت اجتماعی - تحرک نزولی - تحرک اجتماعی صعودی

(۲) تحرک اجتماعی - تحرک افقی - تحرک میان‌نسلی

(۳) تحولات اجتماعی - تحرک نزولی - تحرک درون‌نسلی

(۴) هویت اجتماعی - تحرک افقی - تحرک اجتماعی صعودی

۷۲- به ترتیب کدام یک از عبارات‌های زیر در ارتباط با «تزلزل فرهنگی» نادرست ولی در ارتباط با «بحران هویت فرهنگی» درست می‌باشد؟

(۱) زمانی اتفاق می‌افتد که ناسازگاری از سطح رفتارها و هنجارها آغاز شده و به سطوح عمیق‌تر می‌رسد - زمانی رخ می‌دهد که برخی تغییرات اساسی، یک جهان اجتماعی را به جهان اجتماعی دیگر تبدیل نماید.

(۲) هنگامی تزلزل فرهنگی رخ می‌دهد که عقاید و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند - بحران در جایی است که عقاید و آرمان‌های هویت‌ساز، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

(۳) زمانی اتفاق می‌افتد که تغییرات هویتی افراد، فراتر از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد - زمانی اتفاق می‌افتد که یک جهان اجتماعی با وجود به کارگیری ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی باز می‌ماند.

(۴) هنگامی تزلزل فرهنگی رخ می‌دهد که شیوه زندگی، ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی باشد - بحران هویت در جایی است که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۷۳- به ترتیب، هویت فرهنگی جهان اجتماعی، بر مدار کدام عامل شکل می‌گیرد و تفاوت هویت فرهنگی جهان اجتماعی با هویت اجتماعی افراد در این است که

(۱) بر مدار هنجارها و سازمان‌های فرهنگی آن - هویت اجتماعی افراد، براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

(۲) بر مدار عقاید و آرمان‌های فرهنگی آن - هویت اجتماعی افراد، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است.

(۳) بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن - هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.

(۴) بر مدار نمادها و هنجارهای اجتماعی آن - هویت فرهنگی جهان اجتماعی، در پرتو هویت اجتماعی افراد شکل می‌گیرد.

۷۴- تزلزل فرهنگی می‌تواند به بحران هویت منجر شود و بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که

(۱) جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(۲) عقاید و ارزش‌های آن جهان اجتماعی، اهمیت و اعتبار خود را در بین مردم از دست بدهد.

(۳) جهان اجتماعی نتواند کنش‌های خود را براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های هویت‌ساز، سامان دهد.

(۴) عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند.

۷۵- به ترتیب، هویت اجتماعی افراد، محصول چیست و کدام گزینه در ارتباط با «تزلزل فرهنگی» درست نیست؟

(۱) تحول فرهنگی جامعه - هنگامی رخ می‌دهد که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(۲) عضویت گروهی افراد - در جایی به وجود می‌آید که ناسازگاری از سطح رفتارها آغاز شده و به سطوح عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

(۳) تحول فرهنگی جامعه - در جایی به وجود می‌آید که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند، مورد تردید قرار گیرند.

(۴) عضویت گروهی افراد - هنگامی رخ می‌دهد که شیوه زندگی فرد، ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی باشد.

۷۶- کدام گزینه به اصلی‌ترین تفاوت قضایای حملی و شرطی اشاره کرده است؟

- (۱) استفاده و یا عدم استفاده از ادات شرط
(۲) مشروط بودن اجزای این دو قضیه
(۳) تصور یا تصدیق بودن حکم این دو قضیه
(۴) مشروط بودن حکم این دو قضیه

۷۷- کدام گزینه دربارهٔ قضایای شخصیه درست است؟

- (۱) این قضایا همواره جزئی هستند.
(۲) این قضایا به صورت حقیقی سورپذیر هستند.
(۳) این قضایا در مربع تقابل قرار نمی‌گیرند.
(۴) تضاد و تداخل این قضایا همواره صادق است.

۷۸- کدام گزینه قضیهٔ محصوره نیست؟

- (۱) انسان در قرن ۲۱ غرق در تکنولوژی است.
(۲) دانشگاه‌تهرانی‌ها از کیفیت غذا ناراضی هستند.
(۳) ابن‌سینا و فارابی فیلسوفان بزرگی هستند.
(۴) درختان در فصل پاییز بسیار رنگارنگ هستند.

۷۹- کدام گزینه دربارهٔ انواع تقابل درست است؟

- (۱) عکس مستوی، یکی از انواع تقابل است که جای موضوع و محمول در آن تغییر می‌کند.
(۲) اگر یک قضیهٔ جزئی صادق باشد، ممکن نیست تداخل آن قضیه نیز صادق باشد.
(۳) متضاد قضیهٔ موجبهٔ جزئی و سالبهٔ جزئی، همواره از نظر صدق و کذب، نامعلوم است.
(۴) در رابطهٔ تناقض، ممکن نیست دو طرف قضیه از نظر صدق و کذب شرایط یکسانی داشته باشند.

۸۰- اگر متضاد متناقض قضیهٔ صادق «بعضی الف ب است» مقدمهٔ اول یک قیاس اقترانی قرار بگیرد، مقدمهٔ دوم این قیاس باید چه قضیه‌ای باشد

تا نتیجهٔ این قیاس، متداخل «هر الف ج است» شود و این نتیجه معتبر است یا نامعتبر؟

- (۱) متناقض «هیچ ب ج نیست» - نامعتبر
(۲) متضاد «هیچ ب ج نیست» - معتبر
(۳) عکس مستوی «هیچ ب ج نیست» - معتبر
(۴) متداخل «بعضی ب ج است» - نامعتبر

۸۱- در عکس مستوی کدام گزینه اگر سور تغییر نکند، دچار مغالطهٔ ابهام انعکاس می‌شویم؟

- (۱) متناقض متضاد «هیچ انسانی سنگ نیست»
(۲) متداخل متناقض «هر انسانی باهوش است»
(۳) متداخل متضاد «هر انسانی حیوان است»
(۴) متضاد متناقض «بعضی انسان‌ها نویسنده هستند»

۸۲- چنانچه مقدمهٔ اول و دوم یک قیاس به ترتیب «موجبهٔ جزئی» و «سالبهٔ کلیه» باشد؛ نتیجهٔ قیاس چگونه خواهد بود و اگر حد وسط در

مقدمهٔ اول در جایگاه محمول باشد، قیاس شکل چندم است؟

- (۱) سالبهٔ جزئی - اول
(۲) سالبهٔ جزئی - سوم
(۳) موجبهٔ جزئی - سوم
(۴) موجبهٔ جزئی - دوم

۸۳- در قضایای زیر جمعاً چند محمول و موضوع علامت مثبت دارند؟

(الف) کسی نیست که افتادهٔ آن زلف دو تا نیست

(ب) بعضی زین صداکرت‌تر شدند

(ج) در پردهٔ اسرار کسی را ره نیست

(د) بعضی به صفات حیدر کرارند

(ه) هر ذره‌ای خندان شود در فر آن شمس الضحی

(۱) ۳

(۲) ۴

(۴) ۲

(۳) ۵

۸۴- در کدام گزینه، شکل قیاس اقترانی نادرست مشخص شده است؟

- (۱) هر الف ب است.
هر ج الف است.
(۲) هر الف د است.
هر د ج است.

- هر ج ب است. (شکل چهارم)
هر ج د است.
(۳) هر ج د است.
هر الف د است.
(۴) هر الف ج است.
هر د ج است.

- هر الف د است. (شکل دوم)
هر ج الف است. (شکل دوم)

۸۵- نتیجه یک قیاس اقترانی معتبر، یک قضیه «سالبه کلیه» است. در مورد این قیاس، کدام گزینه لزوماً صحیح نیست؟

- (۱) موضوع نتیجه در مقدمات، علامت منفی دارد.
(۲) حد وسط حداقل در یکی از مقدمات، علامت مثبت دارد.
(۳) ممکن نیست این قیاس اقترانی، شکل سوم باشد.
(۴) علامت محمول یکی از مقدمات، منفی نبوده است.

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۷

جمعه ۱۴۰۱/۱۲/۱۹

آزمون‌های سراسر کاج

گزینه‌درا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۸۵	مدت پاسخگویی: ۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۱	۲۰	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی ۱	۱۵	۲۱	۳۵	۱۵ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۳۶	۴۵	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ ایران و جهان ۱	۱۰	۴۶	۵۵	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۵۶	۶۵	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۶۶	۷۵	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۷۶	۸۵	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	ندا فرهختی	مریم ولی‌عابدینی - مینا نظری مینا مقدسی
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - احمد منصوری
عربی	ابوالفضل شهرزاد	شاهو مرادیان - پریسا فیلو
علوم و فنون ادبی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم اسدی
تاریخ	زهرا فروغی	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
منطق	امیرمحمد نصیری	

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام
۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی
www.gaj.ir

ریاضیات

۴ | ۱

$$y = -2x^2 + ax + b \Rightarrow \begin{cases} a = -2 \\ b = a \\ c = b \end{cases}$$

محل تقاطع سهمی و محور تقارن آن، همان رأس سهمی است، پس:

$$x_S = -3 \Rightarrow \frac{-b}{2a} = \frac{-a}{2(-2)} = -3$$

$$\Rightarrow -a = (-3)(-4) \Rightarrow -a = 12 \Rightarrow a = -12 \quad (1)$$

به علاوه نقطه $(-1, 4)$ روی سهمی قرار دارد:

$$y = -2x^2 + ax + b \xrightarrow{(-1, 4)} 4 = -2(-1)^2 + a(-1) + b$$

$$\Rightarrow 4 = -2 - a + b \xrightarrow{a = -12} 4 = -2 + 12 + b \Rightarrow b + 10 = 4$$

$$\Rightarrow b = -6 \quad (2)$$

$$(1), (2) \Rightarrow y = -2x^2 - 12x - 6$$

$$\xrightarrow{\text{تقاطع با محور } x} -2x^2 - 12x - 6 = 0$$

$$\div (-2) \rightarrow x^2 + 6x + 3 = 0$$

$$\Delta = 6^2 - 4(1)(3) = 36 - 12 = 24 \Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-6 \pm \sqrt{24}}{2(1)}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-6 + 2\sqrt{6}}{2} = -3 + \sqrt{6} \\ x_2 = \frac{-6 - 2\sqrt{6}}{2} = -3 - \sqrt{6} \end{cases} \Rightarrow x_1 + x_2 = -6$$

۲ | ۲

$$y = -\frac{1}{3}x(x-1) - 3 \Rightarrow y = -\frac{1}{3}x^2 + \frac{1}{3}x - 3$$

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-\frac{1}{3}}{2(-\frac{1}{3})} = \frac{1}{2}$$

$$y_S = -\frac{1}{3}\left(\frac{1}{2}\right)^2 + \frac{1}{3}\left(\frac{1}{2}\right) - 3 = -\frac{1}{3}\left(\frac{1}{4}\right) + \frac{1}{6} - 3$$

$$\Rightarrow y_S = -\frac{1}{12} + \frac{1}{6} - 3 = \frac{-1 + 2 - 36}{12} = -\frac{35}{12}$$

کمترین مقدار تابع در نقطه رأس سهمی رخ می‌دهد، به شرط آن‌که $a > 0$ باشد: ۱ | ۳

$$y = ax^2 - 3x + a + 2 \Rightarrow \begin{cases} a = a \\ b = -3 \\ c = a + 2 \end{cases}$$

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-3)}{2a} = \frac{3}{2a}$$

$$y_{\min} = y_S = y\left(\frac{3}{2a}\right) = a\left(\frac{3}{2a}\right)^2 - 3\left(\frac{3}{2a}\right) + a + 2 = 6$$

$$\Rightarrow \frac{9a}{4a^2} - \frac{9}{2a} + a + 2 - 6 = 0 \Rightarrow \frac{9}{4a} - \frac{9}{2a} + a - 4 = 0$$

$$\Rightarrow \frac{9 - 18 + 4a(a-4)}{4a} = 0 \Rightarrow -9 + 4a^2 - 16a = 0$$

$$\Rightarrow 4a^2 - 16a - 9 = 0 \Rightarrow (2a-9)(2a+1) = 0$$

$$\downarrow \quad \downarrow$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a - 9 = 0 \Rightarrow a = \frac{9}{2} \\ 2a + 1 = 0 \Rightarrow a = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a - 9 = 0 \Rightarrow a = \frac{9}{2} \\ 2a + 1 = 0 \Rightarrow a = -\frac{1}{2} \end{cases} \text{ (غیق)}$$

۳ | ۴ مدت زمان کلاس یک متغیر کمی نسبتی است.

۴ | ۵ متوسط وزن دانش‌آموزان یک ویژگی عددی است که مربوط به

همه دانش‌آموزان مدرسه است.

۲ | ۶ می‌توان با رجوع به نمرات و کارنامه ماه‌های مختلف (دادگان)

این بررسی را انجام داد.

۴ | ۷ ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

۱۲, ۱۲, ۱۳, ۱۳, ۱۵, ۱۵, ۱۵, ۱۶, ۱۸, ۲۰

۱۰ داده داریم، بنابراین میانه برابر با میانگین دو داده وسط (پنجم و ششم) است:

$$\text{میانه} = \frac{15 + 15}{2} = 15$$

حال میانگین داده‌ها را می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{2(12) + 2(13) + 3(15) + 16 + 18 + 20}{10}$$

$$= \frac{24 + 26 + 45 + 16 + 18 + 20}{10} \Rightarrow \bar{x} = \frac{149}{10} = 14.9$$

و در نتیجه اختلاف میانه و میانگین برابر است با:

$$15 - 14.9 = 0.1$$

۱ | ۸ باید میانگین وزن دار داده‌ها را بیابیم:

$$\bar{x} = \frac{2(10) + 2(15) + 2(17) + 2(16) + 2(15)}{3 + 3 + 2 + 2 + 2}$$

$$= \frac{30 + 45 + 34 + 32 + 30}{12} = \frac{171}{12} = 14.25$$

۲ | ۹ در بین شاخص‌های مرکزی، میانگین شاخص مطمئن‌تری برای

تصمیم‌گیری است، زیرا دقت آن از بقیه شاخص‌ها بیشتر است.

۳ | ۱۰

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_{10}}{10} = 5 \Rightarrow x_1 + x_2 + \dots + x_{10} = 10 \times 5 = 50 \quad (*)$$

بنابراین میانگین داده‌های گروه دوم برابر است با:

$$\text{میانگین} = \frac{(x_1 - 1) + (x_2 - 2) + \dots + (x_{10} - 10)}{10}$$

$$= \frac{(x_1 + x_2 + \dots + x_{10}) - (1 + 2 + \dots + 10)}{10}$$

$$\stackrel{(*)}{=} \frac{50 - \frac{10 \times 11}{2}}{10} = \frac{50 - 55}{10} = \frac{-5}{10} = -0.5$$

اقتصاد

۱ | ۱۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۳ در بازار کار، عرضه‌کننده، نیروی کار است که نیروی فکری و جسمی خود را به بازار ارائه می‌کند و در برابر کارفرما نیروی کار را تقاضا می‌کند.

۴ اگر حقوق بالا باشد، عرضه بیشتر می‌شود و تقاضا کم. بنابراین کمبود تقاضا و مازاد عرضه پدید می‌آید.

۲ | ۱۲ الف) برای محاسبه شبه پول از فرمول زیر استفاده می‌کنیم:

سپرده‌های بلندمدت + سپرده‌های کوتاه‌مدت = شبه پول

اما سپرده‌های غیردبذاری همان شبه پول است پس نیاز به محاسبه نیست.

ب) برای این‌که نقدینگی را به دست بیاوریم، از فرمول زیر بهره می‌بریم:

پول + شبه پول = نقدینگی

(حساب‌های بلندمدت + حساب‌های کوتاه‌مدت) = نقدینگی

(چک پول + سپرده‌های دیداری + اسکناس + مسکوکات) +

۳۶۶

$$= 1580 + \left(\frac{3}{5} \times 610\right) + 3150 + 3100 + 480 = 5886$$

۲۲ ۳ نوع فعل در بیت سؤال و گزینه (۳): ماضی استمراری، معادل

«می‌رفت»

نوع فعل سایر گزینه‌ها: ماضی ساده

۲۳ ۳ واژگان قافیه: نگارد، درآرد / ردیف: «به سرانگشت»

در سبک خراسانی معمولاً از ردیف و قافیه ساده استفاده می‌شود؛ اما «به سرانگشت» ردیف مفضل‌تر و دشوارتری است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: دندان، تابان / ردیف: بود

(۲) واژگان قافیه: مهرگان، خسروان / ردیف: آمد

(۴) واژگان قافیه: خواب‌کردار، بیدار / ردیف: است

۲۴ ۳ پیام اصلی ابیات سؤال «گذر عمر و ناپایداری دنیا» است.

۲۵ ۴ در این گزینه پادشاه (ممدوح) وصف شده است، نه طبیعت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) وصف گل لاله

(۲) وصف گل شقایق

(۳) وصف درختان

۲۶ ۲

ای	کریمی	که	بخشندۀ	عطایی
↓	↓	↓	↓	↓
ای	حکیمی	که	پوشندۀ	خطایی

(تقابل واژگان تکراری و سجع‌های متوازی)

۲۷ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

مرگ	این	را	هلاک	و	آن	را	برگ
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
زهر	آن	را	غذای	و	این	را	مرگ

(۳)

هم‌چو	اسکندری	به	یمن	بقا
↓	↓	↓	↓	↓
هم‌چو	پیغمبری	به	حسن	خصال

(۴)

ای	مهر	تو	در	دل‌ها	وی	مهر	تو	بر	لب‌ها
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
وی	شور	تو	در	سر‌ها	وی	سر	تو	در	جان‌ها

۲۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

رفت	ولی	زحمت	پایی	نداشت
↓	↓	↓	↓	↓
جست	ولی	رخصت	جایی	نداشت

(۳)

نسخ	کن	این	آیت	ایام	را
↓	↓	↓	↓	↓	↓
مسخ	کن	این	صورت	اجرام	را

(۴)

خنده	به	غم‌خواری	لب	کشاند
↓	↓	↓	↓	↓
زهره	به	خنیاگری	شب	نشاند

۱۳ ۳ الف) احکام اقتصادی اسلام طی ۷ قرن که زمان شکوفایی این

تمدن بوده، پایه قواعد و مقررات اقتصادهای موفق آسیای میانه و برخی مناطق دیگر قرار گرفت.

ب) در زمان قاجار، کشورهای همسایه مثل عثمانی در تجارت خود وضعیت مطلوبی ایجاد کردند، در حالی که ایران گرفتار ضعف‌های ساختاری در اقتصاد خود بود.

ج) رقابت با یکدیگر و استعمار، جریان توسعه را در اروپا تسریع کرد.

۱۴ ۴ سیاست‌های انقباضی در زمان تورم و سیاست‌های انبساطی

در زمان رکود به کار می‌روند تا وضعیت اقتصادی کشور را تعدیل کنند.

۱۵ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) ویژگی عمده دوره پهلوی، جدایی اقتصاد از ابعاد هویتی، فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و دینی خود بود.

ج) اجرای برنامه انقلاب سفید، آخرین ضربه را بر بدنه کشاورزی و اقتصاد روستایی ایران زد.

۱۶ ۱ الف) اولین اسکناس‌ها رسیده‌ایی بود که صرافان به مردم

می‌دادند. پشتوانه این پول، طلا و نقره‌ای بود که نزد صراف‌ها نگهداری می‌شد.

ب) مردم از طریق تأسیس خیریه‌ها یا صندوق‌های وام قرض‌الحسنه باید در برابر گسترش فقر ایستادگی کنند.

ج) کشورها در برابر قدرت‌های جهانی دو انتخاب دارند:

۱- ایستادگی و پرداخت هزینه آن یعنی افزایش تحریم‌ها، دشمنی‌ها و سنگ‌اندازی‌ها و
۲- تبدیل شدن به مزرعه‌ای از گاوهای شیرده با سر خم کردن مقابل آن‌ها

۱۷ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

الف) هیچ‌یک از این دو مفهوم به قطع ارتباط اشاره‌ای ندارد.

د) هر دو مفهوم برای موفقیت کشور نیاز هستند.

۱۸ ۳ برای پاسخ به این سؤال باید طبق فرمول پیش برویم:

$$\text{قیمت کالا در ابتدای سال} - \text{قیمت کالا در انتهای سال} = \text{cpi}$$

$$\text{قیمت کالا در ابتدای سال}$$

$$\frac{18}{100} = \frac{2,124,000 - X}{X} \Rightarrow 18X = 212,400,000 - 100X$$

$$\Rightarrow \frac{118X}{118} = \frac{212,400,000}{118} \Rightarrow X = 1,800,000$$

۱۹ ۱ الف) ممکن است برای فردی چیزی آرزو و برای فرد دیگری

کاملاً عادی باشد، این وضعیت منجر به تعریف فقر نسبی شده است.

ب) وسعت و پهنای جغرافیایی و عوامل دیگر منجر به جایگاه ویژه ایران در آن دوران شده است.

۲۰ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ج) فزونی تقاضا بر عرضه منجر به تورم می‌شود، نه رکود.

د) جمعیت فعال، افراد ۱۵ سال و بیشتری هستند که یا کار می‌کنند یا به دنبال شغل می‌گردند. افراد دیگری را که در سن کار (بالای ۱۵ سال) قرار دارند ولی شاغل و یا بیکار نیستند، در جمعیت غیرفعال دسته‌بندی می‌کنند.

علوم و فنون ادبی

۲۱ ۴ ایجاز و اختصار در لفظ و معنا: از ویژگی‌های نثر دوره

سامانی

حذف افعال به قرینه: از ویژگی‌های نثر دوره غزنوی و سلجوقی

۲۹ ۴

قدمی	در	راه	خدا	ننهند
↓	↓	↓	↓	↓
درمی	بی	مَنْ و	آذی	ندهند

۳۰ ۲ تقطیع بیت سؤال:

دُ	چَش	مَم	خِی	ر	مَاهِذْ	دِز	رُو	شَد	نَا	یِی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-
نَد	دَا	نَم	قِر	ص	خُر	شِی	دَسِیْت	یَا	رُو	-
U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-

۳۱ ۲ تقطیع بیت سؤال:

گَ	زَم	عَد	ذَا	ب	نَد	مَا	بِی	یَ	دَا	غُ	دِر	دِ	جُد	دَا	بِی
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-
شَد	کَنَد	ج	صَبِیْر	نَد	دَا	رَم	بِی	رِیْبِز	خُو	نَد	مُ	رَس	تِی	-	-
U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-

۳۲ ۱ تقطیع گزینه (۱):

اَز	مَا	زَ	مَا	نِی	یَا	د	کَن	وِی	رَا	دِ	لِی	آ	بَا	د	کَن
-	-	U	-	-	-	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-
اَم	رُو	ز	بَا	رِی	شَا	د	کَن	جَا	نِی	کِ	فِر	دَا	مِی	ز	وَد
-	-	U	-	-	-	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۳۳ ۲ تقطیع گزینه (۲):

دِل	سُو	خَت	تْ	رَا	مَ	رَا	جَر	گَر	سُوخَت
-	-	U	U	-	U	-	U	-	U

۳۴ ۳ مفهوم گزینه (۳): فراوانی اندوه و رنج شاعر

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: ناپایداری جوانی

۳۵ ۲ مفهوم مشترک ابیات سؤال و گزینه (۲): رسیدن به سعادت

در گرو بلندهمت‌ی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ناپایداری دنیا و نكوهش فرور

(۳) عشق پاک‌کننده آرایش‌هاست.

(۴) واپس‌گرایی و ترقی معکوس

زبان عربی (اختصاصی)

■ گزینه صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان مشخص کن (۴۱ - ۳۶):

۳۶ ۳ ترجمه کلمات مهم: الحرباء: آفتاب‌پرست؛ مفرد است. [رد

گزینه‌های (۲) و (۴)]

عیون: چشمان؛ جمع است. [رد گزینه (۱)]

اتجاهات مختلفة: جهت‌های گوناگونی [رد گزینه (۴)]

أَنْ تُحْرَكَ: که حرکت دهد، که تکان دهد؛ فعل متعدی است. [رد گزینه‌های (۱)

و (۴)]

۳۷ ۲ ترجمه کلمات مهم: علی رأیكن: به نظر شما؛ ضمیر «كن»

برای صیغه «جمع مؤنث مخاطب» است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

أیمكن: آیا امکان دارد، آیا ممکن است. [رد گزینه (۱)]

یوم: روزی؛ مفرد است. [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

هذه المعجزة البحرية: این معجزه دریایی [رد سایر گزینه‌ها]

إنارة: نورانی کردن [رد گزینه‌های (۱) و (۴)]

المُدن: شهرها [رد گزینه‌های (۱) و (۳)]

۳۸ ۱ ترجمه کلمات مهم: ما أجمل: چه زیباست؛ صیغه تعجب است

نه فعل ماضی [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

بلدکم: شهرتان، شهر شما [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

الخلافة: جذاب [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

الثقافية: فرهنگی [رد گزینه‌های (۲) و (۴)]

صناعاته اليدوية: صنایع دستی‌اش؛ ضمیر «ه» باید ترجمه شود. [رد

گزینه‌های (۲) و (۳)]

تجذب: جذب می‌کند؛ فعل مضارع مثبت است. [رد گزینه‌های (۳) و (۴)]

السائحين: گردشگران؛ جمع است. [رد گزینه (۲)]

۳۹ ۴ الكهف: غار / كهوف: غارها(یی)

ترجمه عبارت: «آن غار، از طولانی‌ترین غارهایی است که تاکنون دیده‌ام.»

۴۰ ۴ ترجمه عبارت سؤال: «آقا و سرور قوم، خدمت‌گزار آن‌ها در

سفر است.»

مفهوم: «میان هر گروهی، برترین فرد آن کسی است که بیشترین خدمت را به

دیگران انجام می‌دهد.» این مفهوم به گزینه (۴) نزدیک است.

۴۱ ۳ أشطاء ← شواطئ (ساحل‌ها)

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سوالات زیر مشخص کن (۴۵ - ۴۲):

۴۲ ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) نذهب لزيارة مرقد سلمان الفارسي. (نامرتب!)

(۲) قد أُنشد شاعران کبیران قصیدتین عند مشاهدتهما. (نامرتب!)

(۳) لا یذهب إلی المدائن إلا قلیل من الزّوّار. (مرتب!)

(۴) إنّ طاق کسری أحد قصور الملوك الساسانیین. (نامرتب!)

۴۳ ۱ اسم‌های مبنی در عبارت سؤال: کم (اسم پرسشی) - «کم»

در «بیتکم» (ضمیر) - الَّذِي (اسم موصول) - «ه» در «فیه» (ضمیر) - هذا

(اسم اشاره): ۵ تا

۴۴ ۲ «المؤمنون» مبتدا و مرفوع به واو است. (جمع مذکر سالم)، و

«المسجدین» مفعول و منصوب به یاء است. (اسم مثنی)

ترجمه عبارت: «مؤمنان، دو مسجد را در روستایمان برای روز عید آراسته

کرده‌اند.»

۴۵ ۲ فاعل ← مبتدا

تاریخ

۴۶ ۳ یکی از نوادگان هخامنش، به نام کورش (کورش دوم)، که بر

آنها حکومت می‌کرد، قبیله‌های پارسی ناراضی از سلطه مادی‌ها را متحد

کرد. کورش، سپس با جلب حمایت بزرگان مادی، آستیاگ را از میان برداشت و

پادشاهی هخامنشیان را بنیان نهاد.

۴۷ ۳ خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم دچار تفرقه

درونی شد. در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر

به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت شد. در جنگی

که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. اردشیر دوم

به خوش‌گذرانی و راحت‌طلبی مشهور بود. در دوران فرمانروایی او مصر از

سیطره هخامنشیان خارج شد.

خشایارشا، پسر و جانشین داریوش، پس از فرو نشاندن شورش‌های مصر و

بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد.

۳ ۵۹

$$\begin{aligned} & \times 100 = \frac{\text{مهاجرت} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید})}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد مطلق جمعیت} \\ & \Rightarrow \frac{(1,761,921 - 402,111) + (107,890 - 421,590)}{69,867,402} \times 100 \\ & = 1/49 \approx 1/5 \end{aligned}$$

از آنجا که جمعیت مهاجر خروجی از این کشور بیشتر از مهاجران به داخل است، پس این کشور، مهاجر فرست است.

۱ ۶۰ اساساً نباید سیاست کنترل جمعیت به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۴ ۶۱ خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین گرگان شد.

۱ ۶۲ پس از ورود آریاییان به فلات ایران و در نخستین مرحله زندگی اجتماعی، یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ‌تر را «گنو» می‌نامیدند.

۴ ۶۳ در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.

۳ ۶۴ در دوره قاجاریه ایران به چهار ایالت و دوازده ولایت تقسیم شد. این ایالت‌ها عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.

۲ ۶۵ برای اداره بهتر کشور، عرضه خدمات مناسب‌تر و تأمین نیازهای مردم آن را به واحدهای کوچک‌تری تقسیم می‌کنند. این تقسیمات، متناسب با موقعیت و زمان، تغییر می‌یابد.

جامعه‌شناسی

۳ ۶۶ ارزش و هنجار از روش‌های پیشگیری و کنترل کژروی نیستند بلکه هدف و قواعد آن می‌باشند.

هر نهاد اجتماعی (نه جهان اجتماعی)، مجموعه‌ای از عقاید و ارزش‌هاست که شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.

۲ ۶۷ به فرآیندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود، جامعه‌پذیری می‌گویند.

در جهان اسلام، امر به معروف و نهی از منکر دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیاری است.

فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند، یعنی آن فرد را به عنوان یکی از اعضای خود به رسمیت می‌شناسد.

۴ ۶۸ جهان اجتماعی پس از تولد هر فرد، بخشی از هویت اجتماعی او را تعیین می‌کند و برای او ویژگی‌هایی متناسب با موقعیتی که در آن قرار گرفته است، در نظر می‌گیرد. در این زمینه می‌توان به صدور شناسنامه برای نوزادان اشاره کرد.

جهان اجتماعی برای بقا و تداوم، اعتقادات، ارزش‌ها و شیوه زندگی خود را به فرد آموزش می‌دهد. فرد نیز با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که در خانواده می‌بیند، اولین و مهم‌ترین آشنایی‌ها را با جهان اجتماعی که در آن متولد شده است، پیدا می‌کند.

۴ ۴۸ در دوران فرمانروایی مهرداد یکم، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد. مهرداد دوم نیز از جمله پادشاهان لایق و باتدبیر اشکانی بود. فتوحات مهرداد دوم، وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت خود رساند. در روزگار مهرداد دوم، سفیرانی از سوی چین به ایران آمدند و در پی آن، روابط تجاری میان دو کشور با تکمیل جاده ابریشم توسعه پیدا کرد.

۴ ۴۹ حکومت اشکانی بر اثر جنگ‌های پیاپی با امپراتوری روم در مرزهای غربی و نیز درگیری‌های نظامی در مرزهای شرقی، در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید.

۲ ۵۰ بنیان‌گذار سلسله اشکانیان، ارشک، از قبیله پرنی یا اپرنی در شرق ایران بود که بر فرمانروای سلوکی در ناحیه‌ای در حوالی قوچان امروزی شورید و پارت و گرگان را از دست سلوکیان خارج کرد.

۱ ۵۱ بررسی عبارتهای نادرست:
الف) در پایان دوران قباد، با هدایت خسرو به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد.
ب) پیروان خود را از ستیز با طبقات بالا منع کرده بود.

۲ ۵۲ نظام سیاسی، اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، به دو بخش تشکیلات اداری مرکزی و تشکیلات استانی یا ساتراپی تقسیم می‌شد. تشکیلات اداری مرکزی در درون دربار هخامنشی و در پایتخت ساماندهی شده بود و اجزای اصلی آن را خزانه شاهی، انبار شاهی و دیوان شاهی تشکیل می‌دادند.

۲ ۵۳ دلیل توانمندی سواره‌نظام اشکانی، پیشینه صحراگردی‌شان بود که به آنان توانایی جنگیدن و تحمل مشقت را داده بود.

۴ ۵۴ اصلی‌ترین بخش سپاه ساسانی را سواره‌نظام سنگین اسلحه زره‌پوش تشکیل می‌داد که به آن اسواران گفته می‌شد.

۲ ۵۵ اردشیر بابکان و جانشینان او، از نیروی دریایی برای برقراری امنیت و تحکیم سلطه خود بر خلیج فارس و دریای عمان و سواحل جنوبی آن استفاده کردند. خسروانشیروان ساسانی با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان که از سوی امپراتوری روم شرقی (رقیب ساسانیان) حمایت می‌شدند، نجات داد و باب‌المنذب و خلیج عدن را به تسلط خود درآورد.

جغرافیا

۱ ۵۶ در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار می‌بارد به همین دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

۳ ۵۷ طولانی‌ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند عبارت‌اند از رود ولگا و اورال از شمال، سفیدرود و هراز از جنوب، رود اترک و گرگان از جنوب شرق و رود کورا و ارس از سمت جنوب غرب.

۴ ۵۸ بزرگ‌ترین دریاچه داخلی ایران، دریاچه ارومیه است. این دریاچه از جمله دریاچه‌های دائمی کشور است. دریاچه‌های دائمی از نظر شرایط آب و هوایی جزء نواحی مرطوب و نیمه‌مرطوب کشور هستند. دریاچه ارومیه را با نام‌های دیگری هم چون چیچست و کبودان نیز می‌شناخته‌اند.

۷۷ ۳ قضیه شخصی: قضیه‌ای است که موضوع آن، یک مفهوم جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) قضایای جزئی، همواره **محصوره** هستند، مثل: بعضی انسان‌ها، کارمند هستند.
(۲) قضایای شخصی به صورت حقیقی سورپذیر نیستند، مثلاً نمی‌توان گفت: بعضی علی‌ها آمدند.
(۳) **قضایای شخصی در مربع تقابل قرار نمی‌گیرند** و صرفاً چهار قضیه موجه کلیه، موجه جزئی، سالبه کلیه و سالبه جزئی در آن نوشته می‌شوند.
(۴) **این قضایا تضاد و تداخل ندارند.**

۷۸ ۳ قضیه محصوره: قضیه‌ای است که موضوع آن، یک مفهوم کلی است.

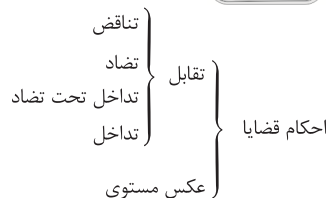
قضیه شخصی: قضیه‌ای است که موضوع آن، یک مفهوم جزئی است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) موضوع این قضیه، انسان است که یک مفهوم کلی است، پس قضیه محصوره است.
(۲) موضوع این قضیه، دانشگاه‌تهرانی‌ها است که یک مفهوم کلی است، پس قضیه محصوره است.
(۳) این عبارت در اصل دو قضیه است که موضوع‌های آن، ابن‌سینا و فارابی هستند که هر دو مفاهیمی جزئی هستند، پس قضیه شخصی است.
(۴) موضوع این قضیه، درختان است که یک مفهوم کلی است، پس قضیه محصوره است.

نکته: در گزینه (۲)، اگر به جای دانشگاه‌تهرانی‌ها، عبارت دانشگاه تهران ذکر می‌شد، موضوع قضیه جزئی بود.

۷۹ ۴

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) بخشی از عبارت صحیح است، اما باید توجه کنید که **عکس مستوی** از انواع تقابل نیست و اصلاً به صورت سؤال ارتباطی ندارد.
(۲) اگر یک قضیه جزئی صادق باشد، ممکن است تداخل آن قضیه صادق یا کاذب باشد.
(۳) قضایای سالبه جزئی و موجه جزئی **اصلاً متضاد ندارند.**
(۴) در رابطه تناقض، همواره یک طرف صادق و دیگری کاذب است. پس ممکن نیست دو طرف قضیه، هر دو صادق یا هر دو کاذب باشند.

۸۰ ۱ مقدمه اول:

متناقض قضیه «بعضی الف ب است» = هیچ الف ب نیست.

متضاد قضیه «هیچ الف ب نیست» = هر الف ب است.

نتیجه:

متداخل قضیه «هر الف ج است» = بعضی الف ج است.

حالا صورت سؤال را ساده‌نویسی می‌کنیم:

اگر مقدمه اول یک قیاس اقترانی «هر الف ب است» باشد و نتیجه آن قیاس، «بعضی الف ج است» باشد، مقدمه دوم آن چیست و معتبر است یا نامعتبر؟
مقدمه اول: هر الف ب است.

مقدمه دوم: -----

نتیجه: بعضی الف ج است.

۶۹ ۱ مدیر بخش شدن کارگر کارخانه پس از ادامه تحصیل، تحرک درون‌نسلی است.

در یک جهان سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند و هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد.

۷۰ ۳ اگر تغییرات هویتی افراد، بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به **تعارض فرهنگی** منجر می‌شود.

جامعه‌ای (جامعه آپارتاید یا جدانژادی) که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد، صرفاً برای یک نژاد خاص، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.
در **جوامع فئودالی غربی**، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت.

افراد در بدو تولد، **هویت اجتماعی انتسابی** خود را به صورت انفعالی - خودشان در به دست آوردن نقشی ندارند - در محیط خانواده و ... می‌پذیرند.

۷۱ ۲ جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را **تحرک اجتماعی** می‌گویند.

در صورتی که شغل جدید، موقعیت اجتماعی فرد را تغییر ندهد، **تحرک اجتماعی افقی** رخ می‌دهد.

اگر فرزند یک کفاش، مدیر کل یک اداره شود، **تحرک میان‌نسلی** رخ داده است.

۷۲ ۴ به شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، **تعارض فرهنگی** می‌گویند، نه تزلزل فرهنگی.

بحران هویت جهان اجتماعی، در جایی است که **جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.**

۷۳ ۳ هویت فرهنگی جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های اجتماعی آن شکل می‌گیرد.

تفاوت هویت فرهنگی جهان اجتماعی با هویت اجتماعی افراد در این است که **هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.**

۷۴ ۱ تزلزل فرهنگی می‌تواند به «بحران هویت» منجر شود و بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که **جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.**

۷۵ ۴ هویت اجتماعی افراد، محصول **عضویت گروهی آن‌هاست.** قسمت دوم گزینه‌های (۱) و (۴) به تزلزل فرهنگی مربوط نیست بلکه به ترتیب مربوط به بحران هویت و **تعارض فرهنگی** می‌باشد.

منطق

۷۶ ۴ قضیه حملی: قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می‌شود.

قضیه شرطی: قضیه‌ای که در آن به اتصال و یا انفصال میان دو نسبت حکم می‌شود. به عبارت دیگر، اصلی‌ترین تفاوت قضایای شرطی و حملی، **مشروط بودن حکم** است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) برخی قضایای شرطی **ادات شرط ندارند.** مثل: درس بخوانی، موفق می‌شوی.
(۲) **مشروط بودن حکم قضیه، اصلی‌ترین تفاوت قضیه حملی و شرطی است،** نه مشروط بودن اجزای قضیه.
(۳) اجزای قضیه حملی چند تصور و اجزای قضیه شرطی چند تصدیق است.
حکم هر دو قضیه تصدیق است.

- شکل ۱ ← حد وسط در مقدمه اول، محمول و در مقدمه دوم، موضوع است.
- شکل ۲ ← حد وسط در مقدمه اول، محمول و در مقدمه دوم، محمول است.
- شکل ۳ ← حد وسط در مقدمه اول، موضوع و در مقدمه دوم، موضوع است.
- شکل ۴ ← حد وسط در مقدمه اول، موضوع و در مقدمه دوم، محمول است.

البته گاهی مقدمه‌ها به ترتیب منطقی نیست و جای مقدمه اول و دوم عوض می‌شود!

هر قیاس ۲ مقدمه دارد.

۱- مقدمه اول ← موضوع نتیجه در آن قرار دارد.

۲- مقدمه دوم ← محمول نتیجه در آن قرار دارد.

به قیاس زیر توجه کنید:

هر شاعری انسان است ← انسان در محمول نتیجه ذکر شده، پس از نظر منطقی، این مقدمه دوم قیاس ما است.

سعدی شاعر است. ← سعدی در موضوع نتیجه ذکر شده، پس از نظر منطقی، این مقدمه اول قیاس ما است.

سعدی انسان است.

از مثال بالا نتیجه می‌گیریم جایگاه موضوع و محمول است که مقدمه اول یا دوم بودن قیاس را تعیین می‌کند، نه ترتیب نوشتن آن!!!!

به عبارت دیگر، این‌که کدام مقدمه اول نوشته شود، مهم نیست، بلکه باید براساس قاعده بالا عمل کنیم.

بررسی گزینه‌ها:

۱) اگر براساس ترتیب نوشته شده بخوایم شکل قیاس را مشخص کنیم، شکل چهارم صحیح است اما براساس نکته بالا، شکل اول می‌باشد! (حد وسط در مقدمه اول محمول و در مقدمه دوم، موضوع است.)

۲) اگر براساس ترتیب نوشته شده بخوایم شکل قیاس را مشخص کنیم، شکل اول صحیح است اما براساس نکته بالا، شکل چهارم می‌باشد! (حد وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم، محمول است.)

۳) شکل دوم است. (حد وسط در مقدمه اول محمول و در مقدمه دوم نیز محمول است.)

۴) شکل دوم است. (حد وسط در مقدمه اول محمول و در مقدمه دوم نیز محمول است.)

توجه: شکل اول و چهارم، گاهی جابه‌جا می‌شوند، پس هر گاه به این شکل‌ها برخوردید، ترتیب ظاهری و واقعی مقدمات را بررسی کنید.

۸۵ ۱ طبق شرط سوم در یک قیاس هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز باید علامت مثبت داشته باشند. در این‌جا محمول نتیجه علامت مثبت دارد؛ زیرا سالبه است و موضوع نتیجه هم علامت مثبت دارد؛ زیرا کلیه است؛ پس محمول و موضوع نتیجه در مقدمات هم علامت مثبت داشته‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) در یک قیاس اقترانی معتبر، حد وسط حداقل در یکی از مقدمات، علامت مثبت دارد.

۳) نتیجه شکل سوم قیاس اقترانی، همواره جزئی است پس ممکن نیست سالبه کلیه باشد.

۴) از آن‌جا که نتیجه قیاس سالبه است، قطعاً یا هر دو مقدمه یا یکی از مقدمات سالبه است. اگر علامت محمول هر دو مقدمه مثبت باشد، یعنی هر دو سالبه‌اند و قیاس شرط اول اعتبار را ندارد و نامعتبر است. پس قطعاً یکی از مقدمات علامت مثبت و دیگری علامت منفی داشته است.

حالا با توجه به این‌که نتیجه جزئی شده است، متوجه می‌شویم قطعاً مقدمه دوم جزئی است که در میان گزینه‌ها، تنها گزینه (۱) این شرایط را دارد.

با جایگذاری قضیه «بعضی ب ج است» به عنوان مقدمه دوم این قیاس، متوجه می‌شویم علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی است پس این قیاس فاقد شرط دوم و نامعتبر است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) متناقض «هیچ ب ج نیست» = بعضی ب ج است.

۲) متضاد «هیچ ب ج نیست» = هر ب ج است.

۳) عکس مستوی «هیچ ب ج نیست» = هیچ ج ب نیست.

۴) متداخل «بعضی ب ج است» = هر ب ج است.

۸۱ ۴ در عکس مستوی موجبه کلیه، اگر سور تغییر نکند، دچار مغالطه ایهام انعکاس می‌شویم. پس باید به دنبال گزینه‌ای بگردیم که موجبه کلیه باشد.

بررسی گزینه‌ها:

۱) متضاد «هیچ انسانی سنگ نیست» = هر انسانی سنگ است / متناقض «هر انسانی سنگ است» = بعضی انسان‌ها سنگ نیستند. (سالبه جزئیه)

۲) متناقض «هر انسانی باهوش است» = بعضی انسان‌ها باهوش نیستند / متداخل «بعضی انسان‌ها باهوش نیستند» = هیچ انسانی باهوش نیست. (سالبه کلیه)

۳) متضاد «هر انسانی حیوان است» = هیچ انسانی حیوان نیست / متداخل «هیچ انسانی حیوان نیست» = بعضی انسان‌ها حیوان نیستند. (سالبه جزئیه)

۴) متناقض «بعضی انسان‌ها نویسنده هستند» = هیچ انسانی نویسنده نیست / متضاد «هیچ انسانی نویسنده نیست» = هر انسانی نویسنده است. (موجبه کلیه)

۸۲ ۱ مقدمه اول: بعضی الف ب است.

مقدمه دوم: هیچ ب ج نیست.

نتیجه: بعضی الف ج نیست.

بنابراین نتیجه قیاس سالبه جزئیه است.

اگر حد وسط در مقدمه اول در جایگاه محمول باشد، آن قیاس بنابر جایگاه حد وسط در مقدمه دوم یا شکل اول است یا شکل دوم.

۸۳ ۲ سور قضایای کلی مشخص می‌کند که همه مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند و سور قضایای جزئی نشان می‌دهد که برخی از مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده هستند. در قضایای سالبه همه مصادیق محمول و در قضایای موجبه برخی از مصادیق محمول مورد نظر گوینده‌اند.

بررسی عبارت‌ها:

الف) باید صورت استاندارد شده این عبارت را در نظر گرفت که می‌شود: همه افراد افتاده آن زلف دو تا هستند.

بنابراین با توجه به سور کلی، یک علامت مثبت در این قضیه وجود دارد.

ب و د) این عبارت‌ها موجبه جزئیه هستند؛ بنابراین هیچ‌کدام از محمول و یا موضوع آن‌ها علامت مثبت ندارند.

ج) این عبارت سالبه کلیه است؛ بنابراین هم موضوع و هم محمول علامت مثبت دارند.

ه) این عبارت موجبه کلیه است؛ بنابراین با توجه به سور کلی، یک علامت مثبت در این قضیه وجود دارد.

۸۴ ۱ با توجه به این‌که هر قیاس از دو مقدمه تشکیل شده و حد وسط هم در هر مقدمه می‌تواند دو جا را اشغال کند، قیاس اقترانی چهار شکل دارد.